

ze dan ook niet meer gebruikt; hij meent er wel buiten te kunnen. Het zijn echt-metaphysische termen, die passen in de humanistische en thomistische stelsels van wijsbegeerte, doch die in een stelsel van christelijke, schriftuurlijke wijsbegeerte gemakkelijk verwarrend kunnen werken. Op schriftuurlijk standpunt is God zoowel verheven boven de natuur als ook, in het vleeschgeworden Woord, in den Christus, één met de natuur. Zoo bedoelt het ook Calvijn, die in zijn Institutie opmerkt dat men in zekeren zin kan zeggen, dat God en de natuur één zijn. Aan beide zijden der waarheid moet worden vastgehouden; leert men eenzijdig het verheven zijn Gods boven de natuur, dan vervalt men spoedig in deïsme, terwijl de richting, die eenzijdig God laat samenvallen met de natuur, gemakkelijk tot het pantheïsme komt. De volle waarheid laat zich ook hier niet in één enkele formule vatten. En hetzelfde geldt van het boven den tijd verheven zijn Gods en Zijn in den tijd ingegaan zijn.

God heeft inderdaad bij de schepping en herschepping der wereld alle „teekenen en wonderen” besloten in den wortel der natuur, waaruit zij door de werking van Zijn Woord en Geest worden uitgedreven.

Dr Wolvekamp wil een woord van groote waardeering spreken naar aanleiding van het referaat. Wat spreker tot dusver van den inleider had gehoord in diens verschillende uiteenzettingen, droeg een programmatisch karakter en deed hem sceptisch gestemd zijn. Deze voordracht getuigt van originaliteit en is een stap in de goede richting. De inleider brengt hier in practijk het programma, dat hij vroeger theoretisch had uiteengezet. Dit doet zeer sympathiek aan.

Dr Diemer dankt den heer Wolvekamp voor diens woorden en spreekt de hoop uit, dat steeds meerderen zullen gegrepen worden door den eisch van een radicaal-christelijke wetenschapsbeoefening. Slechts deze kan ons van vele bestaande moeilijkheden en verkeerde probleemstellingen afhelpen.

Dr de Heer heeft met groot genoegen geluisterd en is heel blij met dezen middag. De stellingen waren wat moeilijk geformuleerd, doch in de nadere uiteenzetting van Dr Diemer werd alles eenvoudig. In diens beschouwingen ziet spr. zijn eigen arbeid als medicus bevestigd. Voorzoover begrepen is hij het volkomen met de opvattingen van den inleider eens. In Moettlingen heeft hij deze dingen als waarheid gezien en de inleider gaf van deze waarheid een echt-wetenschappelijke, wijl op de openbaring gegronde formuleering. Het plan van God en het doel, dat Hij zich gesteld heeft, wordt verwerkelijk in den herschapen mensch. Alles wat gebeurt is een bemoeienis der liefde om dit doel te bereiken. Dit geldt ook van den arbeid van den medicus. De geneeskunstbeoefenaar, die alleen de verschijnselen der ziekten, zooals zij zich aan hem voordoen, bestrijdt, doet stukwerk. Zonder de erkenning van het geestelijk